

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Przeobrażenia architektury kościoła pw. Św. Elżbiety we Wrocławiu

mgr inż. arch. Franciszek Hackemer

Promotor: prof. dr inż. arch. Ewa Łużyńska

Niniejsza rozprawa doktorska stanowi monograficzne opracowanie przemian architektury kościoła św. Elżbiety we Wrocławiu — fary wrocławskiego patrycjatu i jednej z najważniejszych świątyń gotyckich Śląska, funkcjonującej nieprzerwanie od XIII wieku. Zakres chronologiczny pracy obejmuje okres od około 1220 roku, kiedy to rozpoczęto budowę pierwszego obiektu sakralnego w tym miejscu, aż po czasy współczesne.

Celem pracy było ukazanie złożonego i wieloetapowego procesu kształtowania się formy architektonicznej kościoła, uwzględniającego zarówno przemiany zamierzone jak i odbudowy, przebudowy i remonty będące konsekwencją zniszczeń, katastrof budowlanych oraz pożarów. Integralnym elementem rozprawy jest całościowe, szczegółowe rozwarstwienie chronologiczne świątyni, stanowiące podstawę do rekonstrukcji poszczególnych faz budowlanych.

Podstawą analityczną przeprowadzonych badań były prace *in situ* z zastosowaniem metod architektonicznych, w szczególności metody Architektonicznych Jednostek Stratygraficznych (AJŚ), pozwalającej na precyzyjne oraz czytelne wydzielenie faz budowlanych i przekształceń substancji zabytkowej. Badania te uzupełnione zostały o szereg analiz, w tym studia synchroniczno-historyczne, kwerendę źródeł pisanych i ikonograficznych oraz dotychczasowej literatury, wykorzystanie danych z zakresu stratygrafii archeologicznej, a także porównania z obiektami analogicznymi z terenów Śląska oraz Europy.

Zasadniczą rolę odegrało również zastosowanie nowoczesnych narzędzi cyfrowych, takich jak fotogrametria cyfrowa, trójwymiarowe modelowanie komputerowe, skanowanie laserowe (LiDAR), dokumentacja i analiza przestrzenna w środowisku CAD oraz rejestracja fotograficzna z wykorzystaniem bezałogowych statków powietrznych (UAV). Konfrontacja wyników uzyskanych przy wykorzystaniu różnych narzędzi umożliwiła uzyskanie wszechstronnej, wielowarstwowej perspektywy analitycznej.

W rezultacie przeprowadzonych badań sformułowano wnioski dotyczące chronologii poszczególnych faz budowy, kolejnych etapów przekształceń świątyni, a także przeprowadzono rekonstrukcję jej formy architektonicznej w wybranych momentach historycznych. Odrębny rozdział poświęcony został analizie stylistycznej obiektu oraz identyfikacji jego powiązań formalnych i ideowych z innymi realizacjami gotyckimi, co pozwala na osadzenie kościoła św. Elżbiety w szerszym kontekście kulturowym i artystycznym Europy Środkowej.